

'Hoe meer subsidie, hoe slechter het lam'

De Zweedse Crocodile Dundee wordt hij genoemd, vanwege zijn eigenzinnige en onverstoorbare houding. Kaj Sjunnesson produceert op zijn eigen manier kwaliteitslamsvlees dat topkoks in Stockholm graag op de kaart zetten. Ook was hij pionier met paaslammeren. "Denk zelf. Subsidies van de overheid staan goed ondernemerschap in de weg."

Toen Kaj Sjunnesson veertig jaar geleden als schapenhouder begon, stelde de consumptie van lamsvlees in Zweden nauwelijks iets voor. Net als de schapensector zelf. "Boeren

hadden geen idee wat een goed vleeslam was", vertelt de schapenhouder die zeventig kilometer ten westen van Stockholm een bedrijf met 600 oaien heeft. "Slachten gebeurde alleen in het

najaar. Het meeste vlees verdween in de diepvries en geen hond die het wilde eten."

Hoewel de consumptie in Zweden laag ligt, neemt de vraag de laatste tien jaar toe. Samen met enkele collega's staat Sjunnesson aan de basis van deze groei. "Ons avontuur begon in 1984 toen mijn buurman in augustus de ram bij de oaien liet, om eens te kijken hoe dat zou gaan. Een slager in Stockholm wilde wel vers lamsvlees met Pasen en wij waren in voor verandering. Het lukte om in de winter lammeren groot te brengen. We kregen bakken kritiek over ons heen; lammeren moesten op grasland worden gemest, niet op stal. Toch hebben we doorgezet en met nieuwe kruisingen de vlees kwaliteit stap voor stap verbeterd."

Zweedse schapensector

Zweden is een klein schapenland. Het aantal oaien bedraagt ongeveer 300.000 stuks. Verreweg het grootste deel hiervan loopt bij hobbyboeren of boeren die schapen 'erbij houden'.

De consumptie van lamsvlees zit al jaren in de lift. Sinds 1995 is de vraag met vijftig procent gestegen tot 1,5 kilo per hoofd van de bevolking per jaar. Vooral tegen kerst, Pasen en ramadan kan de productie de vraag niet bijbenen.

In 2010 werden er 257.000 lammeren geslacht, 50.000 meer dan in 2000. De grootste slachterij is het Finse Scan, die de helft van de markt in handen heeft. De import is 9700 ton, goed voor twee derde van de binnenlandse consumptie. Nieuw-Zeeland en Ierland zijn de belangrijkste leveranciers.

KAJ SJUNNESSON

Plaats: Wäl'näs Gård, Strängnäs, Zweden
Bedrijf: 600 ooien (Finull x Dorset).
 Dekrammen: Texelaars en Suffolks

Kaj Sjunnesson: "Mijn aanpak is: doe wat de schapen nodig hebben. Verkoop niet je ziel aan mensen in kantoren die niet weten waarover ze praten."

DAMESFIETSEN

Aan de basis van zijn fokprogramma staan Finull-schapen. Damesfietsen noemt Sjunnesson dit Zweedse fijnwolras, vanwege de typische holle rugvorm. Voordeel van het ras vindt hij dat het zich bewezen heeft onder Zweedse omstandigheden en veel nakomelingen produceert.

Na studiereizen in het buitenland besloot Sjunnesson zijn Finulls te insemineren met Dorset-sperma. Dit Engelse ras levert ooien die jaarrond lammeren, een makkelijk karakter hebben en een goede vleeskwiteit vererven. Een Texelse ram dekt de helft van de gekruiste ooien. De lammeren hiervan komen in januari. Ze leveren mooi, mals en gemarmerd vlees op. De lammeren die in april worden geboren, hebben een Suffolk als vleeslamvader. Suffolks groeien goed op gras. De gemiddelde worpgrootte van alle gekruiste ooien is 2,1.

Om te kijken of hij bij de selectie op vleeskwiteit op de goede weg zit, werkt Sjunnesson nauw samen met zijn afnemers. Al 28 jaar lang levert hij zijn dieren af via dezelfde handelaar in Stockholm. De lammeren staan bij dertig toprestaurants op het menu. Sjunnesson heeft regelmatig direct contact met de chef-koks. "Feedback is belangrijk en soms kun je rekening houden met speciale wensen." Sjunnesson levert circa duizend lammeren per jaar af, waarvan de helft in het vroege voorjaar. Deze lammeren worden geslacht op 28 kilo levend gewicht. De contractprijs bedroeg dit jaar 64 Zweedse kronen (€ 7,70) per kilo geslacht gewicht (14 kilo). Voor de lammeren die op gras slachtrijs zijn gemaakt, ontving hij € 4,80. Deze dieren zitten op 18 tot 22 kilo geslacht gewicht.

VOERBAND

Vanwege de lange en strenge winters staan de dieren 200 dagen per jaar op stal.

Een goede huisvesting is dus belangrijk, zeker omdat het dagen achtereen 20 graden onder nul kan zijn. Sjunnesson zet zijn dieren rond 1 november binnen. De drachtige en guste ooien worden apart gehuisvest.

De drachtige schapen komen geschoren en gescand op worpgrootte op stal. Opvallend is het voersysteem. Over de gehele lengte van de schuur zijn er twee lopende banden, aan weerszijden voorzien van een voerhek. De banden worden volgedraaid via een voerunit die aan de kopse kant van de schuur aan rails hangt. De rails loopt naar de deur waar de voerunit met de voorlader wordt gevuld. Pas als de hele band vol ligt, zet Sjunnesson het voerhek open. Dat doet hij tweemaal daags. "Ik zorg er bewust voor dat ze een beetje honger hebben. Ze moeten gretig zijn. Als er dieren blijven liggen, weet ik dat ik die moet inspecteren." Sjunnessons ervaring is dat de lammeren die in de winter worden geboren, merkbaar gezonder zijn. Vliegen zijn er dan niet en ziektekiemen ontwikkelen zich veel minder snel. Verder is het vlees mals, omdat de dieren voor het grootste deel met melk groot worden.

ONAFHANKELIJK

Zweden kent strenge regels rond dierenwelzijn en biologische landbouw wordt er sterk gepromoot. Sjunnesson windt zich daar flink over op. "Biologische boeren krijgen geld om dingen te doen die niet goed zijn. Mijn aanpak is: doe wat de schapen nodig hebben. Verkoop niet je ziel aan mensen in kantoren die je afhankelijk maken van subsidies en die niet weten waarover ze praten. Hoe meer subsidies, hoe slechter het lam. Staarten couperen is verboden; toch doe ik het af en toe. Als je zeker weet dat het beter is voor een dier, dan laat je het toch niet creperen? Doe wat je denkt dat je moet doen en leg uit waarom."

Sjunnesson hoopt jonge boeren te inspireren met zijn ondernemende kijk op schapen houden. "Ik snap niet dat je je voor miljoenen in de schulden steekt om koeien te gaan melken. In de schapenhouderij kun je met relatief lage kosten een bedrijf opbouwen. Natuurlijk, je wordt niet rijk van lammeren produceren, maar ik ben niemand iets schuldig. Het is een geweldige manier van leven." <<

De guste ooien staan 's winters in een oude koeienstal, opgetrokken uit typisch rood geverfd hout.